

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Zemková Daniela.

Dostupné ze Školského portálu Karlovarského kraje www.kvkskoly.cz, materiál vznikl v rámci projektu Gymnázia Cheb s názvem Rozvoj školského portálu Karlovarského kraje.

W. Shakespeare - Hamlet

Osrik: Uctivě se poroučím k vašim službám, Výsosti.

Hamlet: Já vám, já vám.

Odejde Osrik.

Uctivě slouží, ale úctu si tím nevyslouží. Tak jako on neumí mluvit nikdo.

Horacio: Běhá se skořápkou na hlavě jako čerstvě vylíhlé kuře.

Hamlet: Určitě se uctivě poroučel i mateřskému prsu, dřív než začal sát. V takových jako on se zhlíží naše plytká doba – říkají jen to, co si žádá móda, dokonale hladcí jsou jak úhoři a myslí si, že tahle zdvořilostní pěna obstojí i před úsudkem zkušených a moudrých. Stačí však jen fouknout, a bublina hned splaskne.

Vystoupí Pán.

Pán: Výsosti, Jeho Veličenstvo se dalo poroučet prostřednictvím mladého pána Osrika a ten mu vyřídil, že je očekáváte v síni. Ted' se nechá ptát, zda hodláte se utkat s Laertem ted', anebo si vyžádáte odklad.

Hamlet: Své úmysly neměním. Shodují se s přáním krále. Ať určí dobu, já se přizpůsobím. Ted' anebo kdykoli jindy, budu-li v takové formě jako dnes.

Pán: Král, královna a družina už přicházejí.

Hamlet: Právě vhod.

Pán: Královna si přeje, abyste pro Laerta našel před utkáním pár vlídných slov.

Hamlet: Správná připomínka.

Odejde Pán.

Horacio: Tuhle sázku prohrajete, Výsosti.

Hamlet: Já si to nemyslím. Od té doby, co odjel do Francie, pravidelně cvičím. Za daných podmínek vyhraju. Ale nevěřil bys, jak je mi těžko u srdce. Ale to nic, to nic.

Horacio: Prosím vás, Výsosti –

Hamlet: Je to jen hloupost. Takové předtuchy se zalekne jen ženská.

Horacio: Jestli vám něco v mysli říká „ne“, poslechněte to. Já jím to rozmluvím. Řeknu, že se necítíte dobře.

Hamlet: Ne, ne, na předtuchy nedám. Když spadne vrabec, je v tom zvláštní prozřetelnost. Stane-li se to ted', nestane se to příště, nestane-li se to příště, stane se to ted'. Být připraven, toť vše. Co na tom, opustíme-li tenhle svět trochu dřív. Stejně nevíme, co opouštíme. Radši nemluvit.

Rozbor ukázky

1. Dolož z ukázky literární druh, žánr a typ promluvy. Co je obsahem ukázky?
2. Dolož na ukázce literární období, urči období časově.
3. Charakterizuj na základě ukázky Hamleta. Jak se vyvíjel?
4. Rozeber ukázku po stránce jazykové.
5. Vysvětli shakespearovský verš a uveď, zda se nachází v ukázce.

ŘEŠENÍ:

W. Shakespeare - Hamlet

Osrik: Uctivě se poroučím k vašim službám, Výsosti.

Hamlet: Já vám, já vám.

Odejde Osrik.

Uctivě slouží, ale úctu si tím nevyslouží. Tak jako on neumí mluvit nikdo.

Horacio: Běhá se skořápkou na hlavě jako čerstvě vylihlé kuře.

Hamlet: Určitě se uctivě poroučel i mateřskému prsu, dřív než začal sát. V takových jako on se zhlíží naše plytká doba – říkají jen to, co si žádá móda, dokonale hladcí jsou jak úhoři a myslí si, že tahle zdvořilostní pěna obstojí i před úsudkem zkušných a moudrých. Stačí však jen fouknout, a bublina hned splaskne.

Vystoupí Pán.

Pán: Výsosti, Jeho Veličenstvo se dalo poroučet prostřednictvím mladého pána Osrika a ten mu vyřídil, že je očekáváte v síni. Teď se nechá ptát, zda hodláte se utkat s Laertem teď, anebo si vyžádáte odklad.

Hamlet: Svě úmysly neměním. Shodují se s přáním krále. Ať určí dobu, já se přizpůsobím. Teď anebo kdykoli jindy, budu-li v takové formě jako dnes.

Pán: Král, královna a družina už přicházejí.

Hamlet: Právě vhod.

Pán: Královna si přeje, abyste pro Laerta našel před utkáním pár vlídných slov.

Hamlet: Správná připomínka.

Odejte Pán.

Horacio: Tuhle sázku prohrajete, Výsosti.

Hamlet: Já si to nemyslím. Od té doby, co odjel do Francie, pravidelně cvičím. Za daných podmínek vyhraju. Ale nevěřil bys, jak je mi těžko u srdce. Ale to nic, to nic.

Horacio: Prosím vás, Výsosti –

Hamlet: Je to jen hloupost. Takové předtuchy se zalekne jen ženská.

Horacio: Jestli vám něco v mysli říká „ne“, poslechněte to. Já jim to rozmluvím. Řeknu, že se necítíte dobře.

Hamlet: Ne, ne, na předtuchy nedám. Když spadne vrabec, je v tom zvláštní prozřetelnost. Stane-li se to teď, nestane se to příště, nestane-li se to příště, stane se to teď. Být připraven, toť vše. Co na tom, opustíme-li tenhle svět trochu dřív. Stejně nevíme, co opouštíme. Radši nemluvit

- druh** – drama – určeno pro předvádění na jevišti, promluvy postav, scénické poznámky
žánr – tragédie – schyluje se k tragickému souboji (katastrofě), vystupují vznešené postavy (královská rodina, šlechtici), klasické dělení na 5 dějství, **X** nedodrhuje 3J, nevystupují bohové (pouze duch krále), není chór
typ promluvy – dialog – střídají se repliky jednotlivých postav (Hamlet, Horacio, Osrik, Pán).
obsah – Hamlet hodnotí Osrikovo chování (zesměšňuje ho), Hamlet je rozhodnut utkat se s Laertem kvůli vraždě Polonia, přestože má zlou předtuchu.
- renesance** – 16./17. stol., **rozum**, **vůle**, **svobodné rozhodování**, **kritika současnosti**, hra ve hře
- Hamlet** – konečně rozhodnut k činu, aktivní, stále racionální, už se nebojí, smířen i s tím, že může umřít; dříve až moc přemýšlel (o svém životě, smrti, nejisté budoucnosti, strachu, o správném a nesprávném jednání, zda je pomsta tou pravou odplatou...), což mu bránilo v činu
- jazyk** – převládá spisovný, **obrazný**, **hovorový**, **vznešené a uctivé** oslovování a obraty, elipsy a větné ekvivalenty (Hamlet)
- blankvers** – 5stopý jamb, zde není, nachází se v monologích.